

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Liberec, Na Výběžku 118

Na Výběžku 118, 460 15 Liberec 15

Identifikátor školy: 600 079 945

Termín konání inspekce: 3. – 5. prosinec, 8. – 9. prosinec 2003

Čj.:	h4-1034/04-5181
Signatura:	sh4cx109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a hospitovaným předmětům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a hospitovaným předmětům,
- ❖ průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy v základní škole v předmětech český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk a matematika na 1. a 2. stupni; fyzika, chemie, přírodopis a občanská výchova na 2. stupni; přírodověda na 1. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Liberec, Na Výběžku 118 byla zřízena usnesením Zastupitelstva statutárního města Liberec ze dne 1. října 2002 na dobu neurčitou s účinností od 1. ledna 2003. Organizace získala od tohoto data právní subjektivitu, z hlediska právní normy a způsobu hospodaření je příspěvkovou organizací. Ve zřizovací listině jí byl vymezen hlavní účel a předmět činnosti, majetková práva a povinnosti a rámec doplňkové činnosti. Do správy převzala nemovitý majetek města k zajištění účelu, ke kterému byla zřízena. Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitelka jmenovaná do funkce radou města po předchozím souhlasu krajského úřadu Libereckého kraje. Současná ředitelka školy byla jmenována do funkce dne 14. října 2003 s účinností a datem nástupu od 1. listopadu 2003. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 193 žáci, školní družinu s kapacitou 30 žáků a školní jídelnu s kapacitou 230 jídel. Školní jídelna zajišťuje ve své hlavní činnosti stravování žáků a zaměstnanců školy a v rámci doplňkové činnosti poskytuje obědy cizím strávnickům.

Základní školu navštěvuje od začátku školního roku 2003/2004 155 žáků od 1. do 9. ročníku. V každém ročníku je po jedné třídě. Škola vzdělává kromě žáků ze spádové oblasti i žáky se specifickými potřebami učení a vzhledem k menšímu počtu dětí ve třídách i žáky s potížemi při začleňování do početnějšího kolektivu. Škola proto systematicky spolupracuje s pedagogicko- psychologickou poradnou.

Všichni žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22.

Rada školy nebyla zřízena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všechny učitelky 1. i 2. stupně hospitovaného předmětu matematika splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Učitelka přírodovědy má kvalifikaci pro výuku přírodopisu na 2. stupni, takže splňuje pouze podmínku odborné způsobilosti. Přírodopis se vyučuje s odbornou a pedagogickou způsobilostí, fyzika pouze s pedagogickou způsobilostí a učitelka chemie a zároveň občanské výchovy kvalifikační předpoklady nesplňuje (vysokoškolské studium pedagogického směru absolvovala, ale nemá jej ukončeno státní zkouškou). Hospitované hodiny českého jazyka na obou stupních základní školy odučily učitelky plně kvalifikované. Předmět německý jazyk je vyučován plně kvalifikovanou

učitelkou, anglický jazyk je svěřen vyučující, která požadavky dané příslušnou vyhláškou nesplňuje. V současné době studuje dálkově pedagogickou fakultu Technické univerzity v Liberci, absolvovala základní vzdělávací kurz s názvem „Program jazykové a metodické přípravy pro učitele bez příslušné způsobilosti k výuce cizích jazyků na základních školách“(JAME).

Výchovná poradkyně nesplňuje kvalifikační předpoklady stanovené platným právním předpisem.

Organizační struktura základní školy vychází z nově přepracovaného organizačního řádu (ihned po jmenování ředitelky školy do funkce dne 1. listopadu 2003). Pro rychlou orientaci v systému podřízenosti a nadřízenosti jednotlivých pracovníků je řád doplněn o přehledné grafické schéma. Postupné delegování kompetencí na spolupracovníky připravuje ředitelka školy na období po pečlivějším seznámení se s prostředím i spoluzaměstnanci. Přenos informací uvnitř školy vůči zaměstnancům je kvalitní. Kromě pravidelných porad (s pedagogy i provozními pracovníky) a pětiminutovek pro sdělování neodkladných záležitostí se pro delší uchování informací využívá jejich písemné zpracování a vyvěšení na informačním panelu ve sborovně školy. Vzhledem k velikosti zařízení jsou časté i dennodenní neformální kontakty vedení se všemi pedagogy a zaměstnanci školy.

Ve škole byly ustanoveny tři metodické orgány: metodické sdružení pro 1. stupeň, jazyková a přírodovědná předmětová komise. Komise na svých jednáních projednávají a konzultují podobu časově tematických plánů, využívání pomůcek a návrhy na jejich doplnění, výběr učebnic, zajištění soutěží a olympiád, řešení výchovných problémů, začlenění prevence sociálněpatologických jevů a způsob práce se žáky s diagnostikovanými poruchami učení i žáky nadanými, jazykové projekty a využití odborných učeben. Česká školní inspekce (ČŠI) zaznamenala, že spolupráce mezi pedagogy rozdílných věkových kategorií je každodenní a neformální. Problémy neskrývají, ale hledají cesty k jejich řešení. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelkám poskytují průběžnou pomoc a radu buď předsedkyně komise, zkušené kolegyně příbuzného předmětu, jmenované uvádějící učitelky (letos tři) a vedení školy v rámci hospitační činnosti. Pohospitační pohovor provedený zástupkyní ředitelky s vyučující německého jazyka a v přítomnosti zástupce ČŠI prokázal její vysoký stupeň profesionality při rozboru a hodnocení odučené hodiny. Obdobně kvalitní byl také pohospitační pohovor ředitelky školy s vyučující českého jazyka. Hospitační činnost a následný pohovor s vyučujícími pozitivně ovlivňuje kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Kontrolní činnost vykonávala do doby nástupu ředitelky školy její současná zástupkyně pověřená dočasným řízením školy. Ze zjištění vyplývá, že systém byl funkční, oběma stranám poskytoval recipročně účinnou zpětnou vazbu o kvalitě plnění zadaných úkolů.

Další vzdělávání pedagogů se až dosud řídilo plánovitě, pro letošní školní rok plán ještě vypracován nebyl. Vyučující dostali k dispozici nabídku akreditovaných vzdělávacích kurzů Pedagogického centra Liberec. Škola umožňuje vybrané kurzy absolvovat s přihlédnutím k výši přidělených finančních prostředků.

Ředitelka školy vyjádřila v koncepci rozvoje školy, kterou se prezentovala při konkurzním řízení na obsazení funkce ředitele, jasnou představu o opatřeních ke zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek. Svě představy se bude snažit v průběhu funkčního období realizovat.

Provedená zjištění o vlivu hodnocení na profesionální růst zaměstnanců potvrdila individuální dopad. Formy sebehodnocení na profesionální růst nejsou v organizaci dosud vžitě, a proto nebyly uplatňovány. Ředitelka školy o zavedení některých forem sebehodnocení uvažuje.

Úroveň personálních podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje účinně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Rekonstrukce objektu školy proběhla zhruba před šesti lety, na zrenovovanou historickou budovu navazuje nově vystavěná část se třídami pro nejvyšší ročníky (VIII., IX. třída), odbornými učebnami, počítačovou učebnou, školní jídelnou, vyvažnou se skladovým zázemím a prostorami školní družiny. Ve staré části jsou umístěny třídy prvního stupně a zbytek tříd druhého stupně. V nejvyšším patře se nalézá sborovna, ředitelna, sekretariát a školní žákovská kuchyňka. Objekt školy prostorově i vybavením vyhovuje vyučovacím potřebám. Škola má k dispozici moderní venkovní sportovní areál, výuka tělesné výchovy se koná v nedaleké tělocvičně v majetku tělovýchovného spolku Sokol. Přístup do školní budovy je bezbariérový, do patra vede výtah. Okolí školy má parkovou úpravu.

Výuka většiny hospitovaných hodin proběhla v kmenových učebnách vybavených pěkným, antropometricky vhodným žákovským nábytkem. Tradičně vysokou estetickou úroveň měly učebny 1. stupně, které byly vyzdobeny žákovskými pracemi a nástěnnými obrazy, jejichž obsah se vztahoval k výuce. Pro žákovskou práci mimo lavice a pro relaxační činnosti jsou k dispozici koberce. Na chodbách jsou umístěny přenosné hrací prvky pro aktivní trávení přestávek. Za příznivého počasí pobývají žáci o přestávkách venku. Je jim umožněn pohyb po hřišti s umělým povrchem a zpevněných plochách v areálu školy.

Fyzika a chemie se vyučují v kombinované odborné učebně s nainstalovanou televizí a videem. Pracovní stoly nejsou vybaveny žádnými rozvodky, což komplikuje samostatnou experimentální činnost žáků. Demonstrační stůl je poměrně malý, bez vyvýšení, takže na něj není z některých zadních míst dobře vidět. Praktické skříně slouží k ukládání pomůcek, jejich označení je precizní. V odborné učebně jazyků se vyučují oba cizí jazyky, při dělených hodinách se v nich žáci střídají. Učitelky mají k dispozici přenosné radiomagnetofony a kazety s nahranými texty a cvičeními, které doplňují obsah používaných učebnic. Nahrávky jsou v podání rodilých mluvčích. Výzdoba, rozmístění pomůcek, obrazový materiál, ukázky žákovských jazykových projektů i cizojazyčné popisky předmětů ve třídě umocňují motivaci k výuce jazyka. Učebna je zároveň školní žákovskou knihovnou.

Žáci 1. stupně měli v hospitovaných předmětech k dispozici ucelené řady učebnic se schvalovací doložkou MŠMT. Ucelené řady se používají i na 2. stupni v přírodopisu, chemii, fyzice i jazycích. Řada učebnic je u většiny předmětů doplněna pracovními sešity. V matematice škola zvolila v devátém ročníku titul z jiné řady, než podle které se vyučuje v nižších ročnících. Toto řešení však projednala předmětová komise a má ho objektivně zdůvodněno. Fond učebnic je vhodně doplňován a dle potřeby rozšiřován.

Materiální a technické vybavení předmětů bylo v poslední době inovováno minimálně, postačuje však k plnění učebních osnov včetně laboratorních prací. Vyučující mají připravenou i řadu namnožených textů z různých odborných publikací a podpůrných výukových materiálů vlastní výroby. Při výuce fyziky učitelka s žáky pracuje i na počítačích, což dokladují záznamy v třídních knihách. Vedení školy při hospitační činnosti sleduje využití audiovizuální techniky a ostatních pomůcek. Obnova kabinetních sbírek vychází z ekonomických možností školy a je uvážlivá.

Materiálně-technické zázemí je využíváno veřejností (školní hřiště).

Úroveň materiálně-technických podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

Materiální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Vyučující zpracovávají individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve shodě s obsahem směrnice MŠMT čj. 13 710/2001-24 i jejími přílohami. ***Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.***

Učební plán pro školní rok 2003/2004 koresponduje s předloženým rozvrhem hodin a reálnou výukou. Obsah osnov je po měsících členěn do časově tematických plánů. Učitelé každé čtvrtletí hodnotí jejich plnění a provádějí operativní úpravy. Na 2. stupni konzultují pedagogové rozsah a obsah vyučovaných témat v rámci předmětové komise přírodovědných předmětů, jazyků i metodického sdružení pro 1. stupeň. Konkrétně plánovány jsou většinou i laboratorní práce z chemie, fyziky a přírodopisu. Povinná dokumentace je vedena pečlivě, zápisy v třídních knihách mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. ČŠI nezjistila neplnění osnov. ***Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu. Kontrolovaná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.***

Metodické orgány se podílejí na kontrole naplňování učebních osnov, kontrola plnění časově tematických plánů probíhá při každé pedagogické radě, kterých je do roka v průměru pět. Kontrola je v kompetenci zástupkyně ředitelky. Opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků (časový skluz) jsou řešena neodkladně. ***Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.***

Rozvrh hodin respektuje všechny zásady psychohygieny i příslušná ustanovení daná vyhláškou o základní škole. Disponibilní časová dotace byla ve školním roce 2003/2004 využita k navýšení počtu hodin v předmětu český jazyk v VIII. i IX. třídě. Nabídka zájmových útvarů organizovaných školou podporuje smysluplné využívání volného času, volitelné předměty svým vzdělávacím obsahem navazují na Standard základního vzdělávání, anebo jsou voleny ze soustavy doporučených volitelných předmětů. Chod školy a chování žáků se řídí „Vnitřním řádem školy“, který obsahuje ve vyvážené míře práva a povinnosti žáků. Jeho formulace jsou konkrétní a srozumitelné i pro žáky prvního stupně. Nová ředitelka jej po svém nástupu průběžně pozměňuje s přispěním učitelů i žakovského parlamentu tak, aby podmínkám školy plně vyhovoval.

Nedatované řády kombinované odborné učebny fyziky a chemie i žakovské kuchyňky jsou zpracovány na dobré úrovni, obsahují ustanovení zajišťující jejich bezproblémový chod. Na stejné úrovni je i řád počítačové učebny ze dne 30. srpna 2002.

Dlouhodobé informace pro žáky jsou zveřejňovány na nástěnkách ve třídách i na centrální nástěnce, k níž mají přístup všichni žáci, operativní informace přenášejí vyučující ústním sdělením nebo prostřednictvím školního rozhlasu. Rodiče se mohou účastnit třídních schůzek (cca 4x do roka), případně individuálních rozhovorů, k nimž jsou zváni oba rodiče. Pravidelně 1x do měsíce jsou informováni sdělením v žakovské knížce o prospěchu i chování, klasifikace je zaznamenávána průběžně. Systém předávání informací má ve škole tradici a oběma stranám vyhovuje. ***Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.***

Výchovná poradkyně se ve své činnosti zaměřuje na řešení výchovných problémů a profesní orientaci žáků vyšších ročníků, vede dokumentaci integrovaných žáků a žáků se specifickými poruchami učení a chování. Spolupracuje s řadou institucí, například s úřadem práce, pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickými centry.

Pracuje podle funkčního plánu, který také pravidelně vyhodnocuje. Sleduje úspěšnost žáků při přijímání na střední školy. Zaznamenává řešené výchovné problémy a stanovila si konzultační hodiny pro žáky. Kontakt s rodiči je uskutečňován na základě předběžné telefonické domluvy. Výchovné poradenství je zaměřené na hlavní potřeby školy. Při řešení výchovných problémů je postup výchovné poradkyně koordinován s postupy příslušných třídních učitelů, efektivní je i spolupráce s vedením školy a metodikem primární prevence. Prevenci sociálněpatologických jevů koordinuje metodička primární prevence. Řídí se podrobně vypracovaným a každoročně vyhodnocovaným minimálním preventivním programem. Činnost není jednostranně zaměřena pouze na protidrogovou prevenci, ale i na další jevy, které reálně ohrožují pedagogický proces školy, jako např. záškoláctví nebo šikana.

Obě pedagožky pracují kvalitně a rozsah jejich aktivit odpovídá velikosti a typu školy. Výchovné poradenství a prevence sociálněpatologických jevů pozitivně ovlivňují pedagogický proces školy. ***Výchovné poradenství i práce metodičky primární prevence přispívají ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.***

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích (anglický a německý jazyk)

Výuka cizích jazyků byla sledována celkem v sedmi vyučovacích jednotkách u dvou vyučujících, které předměty ve škole vyučují. Angličtina se vyučuje na obou stupních základní školy, němčina pouze na druhém stupni. Odbornou a pedagogickou způsobilost má pouze vyučující německého jazyka, vyučující angličtiny požadavky stanovené příslušnou vyhláškou nespĺňuje. V současné době studuje pedagogickou fakultu Technické univerzity v Liberci, obor učitelství pro první stupeň. Znalost vyučovaného jazyka získala dlouhodobým pobytem v zahraničí, složením státní všeobecné jazykové zkoušky, didaktické zkušenosti čerpá průběžně studiem jazyka a metodiky v kurzech pro další vzdělávání učitelů bez způsobilosti pro výuku cizího jazyka, které organizuje Pedagogické centrum v Liberci. Absence požadované způsobilosti negativně nepoznamenala věcnou a odbornou správnost výuky.

Příprava učitelek na hodinu vycházela z časově tematických plánů a byla pro každou vyučovací jednotku pečlivá a do detailů promyšlená včetně hojného a efektivního využití pomůcek a didaktické techniky. Poslech kazet s nahrávkami textů a cvičení v podání rodilých mluvčích systematicky rozvíjelo perceptivní dovednosti žáků a napomáhalo k zautomatizování mluvnických jevů. Probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata, bylo prezentováno v souvislostech s ohledem na individuální dispozice jednotlivých žáků. Stanovené cíle výuky byly v hodinách bez problémů plněny. Výuka byla organizována v jazykové učebně i kmenových třídách. Učebna jazyků prostorově vyhovuje menší skupině žáků. Možnost vyvěsit nástěnné přehledy učiva, žákovské jazykové projekty, umístit pomůcky i obrazové materiály motivovalo žáky k aktivnějšímu přístupu k učení a zájmu o zvolený jazyk. Lehké stolky pro jednoho žáka a snadná manipulace s nimi usnadňují variabilní uspořádání prostoru a snadné prostřídání frontálního vyučování jinými organizačními formami práce. Vyučovací jednotky byly organizovány v přiměřeném tempu, ostatní didaktické zásady byly také respektovány. U obou vyučujících byla patrná snaha o tvůrčí aktivní výuku moderními vyučovacími metodami. Své postupy spolu často konzultují, vyměňují si zkušenosti. Důraz kladou na ústní projev, rozvíjení řečových dovedností žáků prostřednictvím řízeného dialogu nebo vzájemné živé konverzace při

zařazené párové či skupinové práce. Rozdělení úkolů pro skupinovou práci v hodinách německého jazyka bylo pro žáky jednoznačné, organizace měla jasně stanovená pravidla, žáci byli na podobný způsob plnění úkolů zvyklí, při kooperaci prokázali řadu cílových kompetencí. Pro ostatní činnosti zvolily vyučující efektivní metodické postupy, na které žáci reagovali aktivním zapojením do výuky. Aktivita byla podněcována průběžnou motivací, účinnou prací s chybou, pochvalou. Žáci měli možnost hledat náhradní řešení, dostávali prostor odpovědi dostatečně promyslet, učitelky jim při řešení nabízely pomoc, poskytovaly jim včas zpětnou vazbu, dodávaly kuráž.

Potřebnou pozornost věnovaly obě učitelky nácviku výslovnosti. Namátkovou kontrolou žákovských písemností bylo zjištěno, že je jim věnována náležitá pozornost, nechyběla kontrola zápisů. Žáci zapisují pravidelně novou slovní zásobu. Učitelky hovořily a zadávaly instrukce většinou vyučovaným jazykem, což umocnilo cizojazyčnou atmosféru výuky.

Hodnocení a klasifikaci vyučující zdůvodňovaly. Klasifikace v žákovských knížkách zahrnovala rovnoměrně písemný i mluvený projev. Výuka probíhala v optimálních psychohygienických podmínkách, v klidu a bez stresů.

Komunikace a kontakt dětí s učitelkami byly otevřené, žáci měli dostatek prostoru k rozvoji řečových dovedností i k vyslovení vlastního názoru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce byly hodnoceny jako vynikající, v anglickém jazyce jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Hodnocení kvality výuky českého jazyka vychází celkově z osmi hospitací u čtyř vyučujících na prvním a druhém stupni inspektované základní školy. Předmět je vyučován plně kvalifikovanými vyučujícími. Výuka probíhala po věcné a odborné stránce správně.

Učitelky se na hodiny velmi pečlivě připravovaly, učivo navazovalo na předchozí probranou látku v souladu s tematickými plány. Cíle, které si stanovily, plně odpovídaly věku a životním zkušenostem žáků. Ve všech hodinách se dařilo reagovat na aktuální stav třídy.

Třídy, v nichž výuka probíhala, měly nadprůměrnou estetickou úroveň, a to i v učebnách druhého stupně. V některých třídách byl také zjevný podíl žáků na výzdobě tříd, což lze hodnotit jednoznačně jako pozitivum. Vyučující využívaly přijatelný počet vhodně zvolených učebních pomůcek.

Hodiny byly zajímavě strukturované a objevila se v nich řada vyučovacích metod, které různými způsoby zpřístupňovaly učivo. Na prvním stupni byla výuka nejpestřejší, s nejširším využitím různorodých učebních aktivit. Klasické hodiny s frontální výukou byly jednoznačně funkční a efektivní. Učitelky však také často využívaly skupinovou výuku, objevovaly se prvky kooperativního vyučování. Obohacením byly rovněž části hodin inspirované dramatickou výchovou. Všechny pedagožky pracovaly se zjevným zaujetím. Na prvním stupni se také vždy v hodinách objevovaly relaxační chvíle, na druhém stupni probíhala relaxace spíše formou střídání činností. Tempo výuky bylo intenzivní a v převážné většině hodin je lze hodnotit jako adekvátní.

Vyučující se soustavně věnovaly motivaci v průběhu celé vyučovací jednotky. Některé vlastním zaujetím pro výuku účinně aktivizovaly žáky. Většina jich cíleně podporovala týmovou spolupráci žáků.

Klima tříd neneslo známky narušení, v komunikaci jasně dominoval vstřícný a pedagogicky taktní přístup. Učitelky využívaly především svou neformální autoritu. Jasně vedly žáky k otevřené komunikaci při respektování stanovených pravidel. Pedagožky se vyjadřovaly spisovně a srozumitelně, snažily se rozvíjet komunikativní dovednosti žáků a

dbaly na kulturu jejich jazykového projevu. Způsob komunikace a přístup vyučujících k žákům byl výrazným a velmi pozitivním momentem jejich výchovně-vzdělávací činnosti.

Hodnocení vždy probíhalo průběžně a bylo respektující k individuálním specifikům jednotlivých žáků. Většinou se stávalo výrazným motivačním nástrojem vyučujících, které oceňovaly pokrok žáků při učení. V několika navštívených hodinách se neobjevilo výraznější závěrečné hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny celkově jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské výchově

V rámci tematické inspekce zaměřené na výchovu a vzdělávání k lidským právům a toleranci proběhla i hospitace občanské výchovy. Vzhledem k pracovní neschopnosti vyučující byla realizována pouze návštěva jedné hodiny.

Hodina byla velmi dobře připravena, navazovala na předcházející učivo. Výuka proběhla věcně a odborně správně bez výraznějších nedostatků. Vyučující komunikovala s žáky vstřícně a otevřeně. Žáci byli pasivnější a do výuky se příliš nezapojovali. V průběhu hodiny se proto vyučující cíleně snažila o aktivizaci žáků. Hodnocení žáků probíhalo kontinuálně a učitelka jej zdůvodňovala.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské výchově lze označit celkově jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech (přírodověda, přírodopis, chemie, fyzika) na 1. a 2. stupni základní školy

ČŠI hospitovala na 1. i 2. stupni po čtyřech hodinách matematiky, po jedné hodině přírodovědy a přírodopisu, po dvou hodinách chemie a fyziky. Na 2. stupni sledovala práci všech pedagogů, kteří výuku matematiky a přírodovědných předmětů zajišťují.

Učitelé vyučují v souladu se zpracovanými časově tematickými plány. Mírné skluzy v některých třídách ve fyzice a v matematice byly způsobeny změnou vyučující během školního roku. Učivo na sebe logicky navazuje, stanovené vzdělávací cíle odpovídají schopnostem a dovednostem žáků. Časově tematické plány pro výuku chemie však zpracovala vyučující tak, že rozvržení učiva do ročníků nekoresponduje s používanými učebnicemi, které jsou ve škole pouze v jedné sadě pro každou třídu. V důsledku toho žáci 9. ročníku téměř celé 1. pololetí nepoužívají učebnice.

Chemie se vyučovala nekvalifikovaně, fyzika pouze s pedagogickou způsobilostí a přírodověda jen s odbornou způsobilostí. Ostatní sledované hodiny vedli pedagogové, kteří kvalifikační předpoklady splňují. Ve výuce se chybějící způsobilost některých učitelů projevila pouze částečně (nízkou efektivitou jedné z hodin chemie v důsledku nevhodného chování žáků a v hodině přírodovědy zařazením metod a forem práce, které nejsou pro žáky prvního stupně optimální).

Všechny hospitované hodiny na 1. stupni byly velmi dobře, některé až precizně připraveny. Učitelky měly promyšleny vzdělávací a výchovné cíle i prostředky vedoucí k jejich naplnění. Hodiny byly vhodně strukturovány, činnosti se často střídaly, pracovalo se frontálně, párově, skupinově i individuálně. Nechyběla potřebná relaxace, ani zaměstnání rychlejších. Veškerá výuka byla materiálně dostatečně, někdy velmi originálně podpořena. Žáci reagovali na úvodní a průběžnou motivaci aktivitou a zájmem o probírané učivo. Průběžně spolupracovali s učitelkami i vzájemně mezi sebou, prokazovali většinou kvalitní znalosti. Respektování

individuálního tempa žáků při plnění úkolů přispívalo k velmi dobré pracovní atmosféře. Vynikající úroveň měly hodiny matematiky ve druhé a čtvrté třídě.

Sledovaná výuka matematiky a přírodovědných předmětů na 2. stupni vycházela z pečlivé přípravy pedagogů. Jednotlivé části hodin byly většinou vyvážené, celková struktura odpovídala stanoveným vzdělávacím cílům. V některých vyučovacích jednotkách však byl pouze minimální časový prostor věnován shrnutí a upevnění učiva. Vyučovalo se převážně frontálně s dostatečnou názorností, v chemii byli do demonstračních pokusů zapojeni i žáci. Tempo výuky bylo přiměřené věku a schopnostem žáků. Učitelky využívaly mezipředmětové vztahy, zařazovaly příklady z každodenního života. Vedly žáky k efektivní práci s chybou. V některých hodinách však byli žáci poměrně pasivními příjemci informací, přestože se učitelky snažily je průběžně motivovat ke spolupráci a vyšším pracovním výkonům. Diferenciaci úkolů podle schopností zaznamenala ČŠI pouze v matematice v deváté třídě. Úroveň úpravy ve školních sešitech je značně rozdílná, odráží důslednost a pečlivost učitelk při práci na tabuli.

Laboratorní práce z přírodovědných předmětů žáci zpracovávají jako samostatné protokoly na volné listy nebo průběh a výsledky pozorování a experimentální činnosti zaznamenávají do školních sešitů.

Kontrolované čtvrtletní práce z matematiky byly vždy pečlivě opraveny a objektivně podle přesně daných pravidel zhodnoceny. Formální úroveň jejich zpracování je vynikající u zkušené učitelky s mnohaletou praxí, která má jednoznačně daná, žáky respektovaná pravidla. K důslednosti při opravě chybných řešení žáky motivuje i tím, že je vždy zkontroluje a dokonce klasifikuje.

Vyučovalo se převážně ve velmi dobré až vynikající atmosféře. Učitelky uměly žákům naslouchat a snažily se vytvořit prostor pro jejich samostatné vyjadřování. Žáci většinou respektovali dohodnutá pravidla. Určité problémy byly kromě již zmiňované hodiny chemie také v první třídě, kde příchod pěti nových žáků během školního roku narušil kontinuitu vytváření základních pracovních návyků.

Klasifikace dle záznamů v žákovských knížkách, případně v sešitech a pracovních sešitech se uskutečňuje s dostatečnou frekvencí. Ve sledovaných hodinách byly učitelky při hodnocení objektivní, využívaly jeho slovní i číselnou podobu. Snažily se, aby působilo motivačně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro zjišťování výsledků vzdělávání škola nevyužívá vlastní ani komerční testy. Některé dílčí evaluační nástroje sice používá, ale nemá je popsány a systematicky zpracovány. Důležitou informací o výsledcích vzdělávání je pro školu umístění žáků ve středních školách, úspěchy v soutěžích a olympiádách pořádaných pro žáky základních škol.

ČŠI hodnotí průběh vzdělávání a výchovy veškeré sledované výuky jako velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s inspekcí proběhla tematická inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2003/2004 a na webových stránkách ČŠI.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

ČŠI zjistila drobný nesoulad v názvu školy uvedeném v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení v porovnání s označením názvu školy ve zřizovací listině. V rozhodnutí je název školy uveden následovně: Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118, ve zřizovací listině Základní škola Liberec, Na Výběžku 118.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. POS/24/02/ZL/ ze dne 30. října 2002 vydaná Statutárním městem Liberec s účinností od 1. ledna 2003, příloha č. 1 ke zřizovací listině se specifikací majetku bez čj. a data
2. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 714/2002-21 ze dne 16. prosince 2002
3. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole ze dne 24. září 2003
4. Třídní knihy hospitovaných tříd vedené ve školním roce 2003/2004
5. Třídní výkazy a katalogové listy hospitovaných tříd ve školním roce 2003/2004
6. Zápisy z pedagogických rad za školní rok 2002/2003 a ve školním roce 2003/2004
7. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2003/2004
8. Časový rozpis doby trvání vyučovacích hodin a přestávek platný pro školní rok 2003/2004
9. Učební plán pro 1. a 2. stupeň ve školním roce 2003 – 2004
10. „Vnitřní řád školy“ v platnosti od 28. 11. 2003
11. Organizační řád ze dne 4. listopadu 2003 doplněný organizačním schématem pro školní rok 2003/2004
12. „Zásady hodnocení a klasifikace“ ze dne 29. srpna 1998
13. „Roční plán ZŠ Na Výběžku, Liberec“ ze dne 29. srpna 2003
14. „Roční časový rozvrh 2003/2004“
15. „Plán kontrolní činnosti ve školním roce 03/04“
16. „Koncepce, záměry školy, její orientace, trend dalšího vývoje“ ze dne 1. září 2002
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 5. září 2002
18. Kniha úrazů
19. „Funkce ve školním roce 2003/2004“ ze dne 29. srpna 2003
20. Rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky čj. 008/2003 ze dne 20. června 2003, čj. 001/2003, 002/2003, 003/2003, 004/2003, 005/2003, 006/2003 ze dne 28. května 2003
21. Kritéria pro udělení osobního příplatku ze dne 4. září 2002
22. Žádost o příplatek na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou a zabezpečením vzdělávacích potřeb žáků se specifickými potřebami učení ze dne 28. listopadu 2003
23. Individuální plány pro integrované žáky ve školním roce 2003/2004
24. Jmenování do funkce ředitelky čj. OSK/155/03OD ze dne 14. října 2003 s účinností od 1. listopadu 2003 vydal Krajský úřad Libereckého kraje
25. Dotazník pro ředitelku školy před inspekcí
26. Podkladová inspekční dokumentace základní školy
27. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002-2003 ze dne 30. června 2003

28. „Řád počítačové učebny“ ze dne 7. listopadu 2003
29. „Provozní řád učebny fyziky a chemie“, datum neuvedeno
30. „Provozní řád žákovské kuchyně“, datum neuvedeno
31. „Minimální preventivní program k prevenci sociálněpatologických jevů pro školní rok 2003/2004“ ze dne 28. listopadu 2003
32. „Zpráva o protidrogové prevenci“, ze dne 30. června 2003
33. „Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004“
34. „Zpráva o výchovném poradenství“, datum neuvedeno
35. Vnitřní řád školy pro pedagogické pracovníky ze dne 28. listopadu 2003
36. Třídní knihy současné 9. třídy. zpětně od 6. třídy (škol. rok 2000/01, 2001/02, 2002/03, 2003/04)
37. Zápisy z provozních porad
38. Sešit návštěv
39. Doplněk k hospitačnímu záznamu - k tematické inspekci lidská práva
40. Záznamy z jednání přírodovědné předmětové komise ve školním roce 2003/2004
41. Zápisy z porad předmětové komise pro český jazyk a cizí jazyky ve školním roce 2003/2004
42. Časově tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
43. Záznamy z laboratorních prací z chemie, fyziky a přírodopisu ve školním roce 2003/2004
44. Čtvrtletní práce z matematiky za školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovaným předmětům jsou velmi dobré. Při obsazování předmětů využilo vedení školy maximálně aprobovanost učitelů. Někteří vyučující bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti se snaží o její nabytí studiem na vysoké škole, učitelé bez odborné způsobilosti se účastní kurzů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pro jejichž absolvování vytváří škola tradičně vhodné podmínky, což dokladují dřívější plány i přehledy o účasti ve výroční zprávě. Organizace činnosti školy, informační systém a zejména vytváření optimálních kroků ve vedení zaměstnanců novou ředitelkou školy (ve funkci od 1. listopadu 2003) plně vyhovují velikosti a podmínkám školy. Soubor postupných kroků se jeví jako efektivní. Uklidnění situace vyhlášením konkurzu a jmenováním ředitelky do funkce přispělo k postupnému zvyšování počtu žáků v průběhu školního roku. Drobné problémy zaznamenala ČŠI v adaptaci pěti nových žáků první třídy, kteří nastoupili během podzimu, na požadavky školy.

Materiálně-technické zajištění výchovně-vzdělávací činnosti umožňuje plnit požadavky učebních osnov v plném rozsahu a je hodnoceno jako vynikající. Frekvence a využití pomůcek se sleduje a vyhodnocuje při hospitační činnosti.

Výchovně-vzdělávací proces probíhal v souladu se zvoleným učebním programem. Frontální výuka byla zpravidla efektivní, učitelé použili i jiné organizační formy práce, uplatnili metody pro aktivní vyučování, které v souhrnu rozvíjely základní klíčové kompetence žáků. Průběh vzdělávání a výchovy veškeré sledované výuky hodnotila ČŠI jako velmi dobrý. Podmínky, za kterých vyučování probíhalo, byly optimální pro kvalitní učení, vztahy v rovině učitel-žák se jeví jako přátelské. Pravidla chování byla respektována.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Helena Čeřovská	v. r.
Členové týmu	PhDr. Milan Adamec	v. r.
	Ing. Varja Paučková	v. r.
	PhDr. Václava Vokounová	v. r.
	Jana Čermáková	
	Libuše Škoudlilová	

V Liberci dne 28. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. února 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miluše Menšíková	v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce – liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství a mládeže, Masarykova 18, 460 01 Liberec	2004-02-19	h4-1 101/04-5181
Magistrát města Liberce, odd. školství, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 01 Liberec	2004-02-19	h4-1 102/04-5181

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.